

Andrea Aguilar Gorgojo

Dictamen sobre dret de successions: aspectes civils i fiscals

TREBALL DE FI DE GRAU

Dirigit pel Dr. Esteve Bosch Capdevila

Doble grau ADE + Dret

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI

Tarragona, juliol 2021

Curs 2020-21

Aquest TFG s'ha desenvolupat en la modalitat de

☐ **Treball de Recerca**

La recerca es presenta seguint les normes per a autors previstes a la Revista Estudios penales y criminológicos

<http://www.usc.es/revistas/index.php/epc/information/authors>

☐ **Simulació de judici**

☒ **Dictamen/Informe**

☐ **APS**

L'entitat a la que s'ha prestat servei és.....

☐ **TFG vinculat a pràctiques**

El lloc on s'han desenvolupat les pràctiques és.....

ÍNDEX

1. Presentació	3
2. Introducció.....	4
3. Supòsit	5
4. Preguntes.....	6
5. Conclusions	40
6. Bibliografia.....	43
6.1. Sentències	43

1. Presentació

Fa temps que li dono voltes a la idea de preparar-me les oposicions de notari, per això durant aquest anys quan cursava assignatures de la rama de dret em fixava en aquelles més relacionades amb les funcions notariales, tenia curiositat i em donava compte de què seria una professió que m'agradaria molt i que s'adaptaria molt a mi.

En base a això, m'he donat compte que en l'assignatura on més s'ha fet referència a aquesta figura ha sigut a la de Dret de successions que vaig cursar durant el primer quadrimestre del cinquè curs.

Per això vaig decidir centrar el meu treball de fi de grau en el tractament de l'impost sobre Successions i Donacions, perquè tot lo que el rodeja (testaments, llegats, donacions...) té molta relació amb les funcions d'un notari, i ho vaig veure com una forma d'aproximar-me i conèixer més aquesta figura.

I, a més ho podria connectar amb un tema d'actualitat, del que s'ha parlat força aquests últims mesos arran de l'última reforma de la Llei de l'Impost sobre Successions i Donacions catalana, de les desigualtats que patim a l'hora de tributar, ja que segons si som catalans, madrilenys, bascos, canaris..., és a dir, segons en quina comunitat autònoma vivim se'ns aplica un tipus impositiu o un altre, poden pensar inclús que és una vulneració al dret a la igualtat reconegut a la Constitució Espanyola del que hauríem de gaudir tots. Això em va provocar molta curiositat i em va fer que em plantejés moltes preguntes com quina seria la comunitat autònoma on és més car i més econòmic rebre una herència, inclús que podria fer en un futur per pagar menys, quina seria la opció més beneficiosa.

En quant a les assignatures més relacionades amb aquest tema, hi ha dues que he cursat recentment que estan estretament relacionades amb aquest treball. L'assignatura de Dret de successions, pel que fa a la part més civil del tema. I, l'assignatura de Sistema Tributari en relació a la part tributaria, del càlcul de l'impost. A més de les assignatures relacionades amb el dret civil espanyol i el dret civil català en general.

A més de treballar competències desenvolupades al llarg de la carrera com cerca de sentències i legislació, interpretació de les lleis, comparació entre diferents règims jurídics, entre d'altres.

2. Introducció

Els principals objectius d'aquest treball de fi de grau és el de estudiar des de l'àmbit civil i tributari la figura de les successions i les donacions a Catalunya. I, fiscalment comparar aquest sistema català amb el d'altres territoris on s'aplica la normativa comú. Per tal de trobar els avantatges e inconvenients de cadascun.

Procuraré donar resposta a aquestes qüestions a través d'un dictamen. És a dir, a través d'un supòsit plantejat amb un seguit de preguntes, a les quals donaré resposta aplicant la normativa vigent que correspongui, i comparant els diferents règims.

Per trobar tota la informació de l'àmbit legislatiu faré servir principalment el Butlletí Oficial de l'Estat (BOE) en referència a la normativa estatal, i el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC) pel que fa a la normativa catalana.

També faré servir el buscador de sentències del Consell General del Poder Judicial (CENDOJ), per tal de buscar documents que fomentin les meves respostes i aportin solucions en cas de dubtes sobre la interpretació de termes o, en cas de conflictes en la normativa a aplicar.

Com he mencionat abans, aquest és un tema d'actualitat per la controvèrsia que ha provocat l'aprovació d'una nova normativa, de la qual en faré menció en reiterades ocasions durant el treball, que augmenta la quantitat a pagar fruit de l'adquisició de donacions i/o herències en territori català, i que ens posa en una situació més vulnerable respecte a la normativa d'altres territoris de l'estat Espanyol.

Per tant, farem una profunda revisió del règim fiscal successori català.

3. Supòsit

Marc té 75 anys, i des de fa dos mesos conviu amb Agnès, de 45, amb qui té una filla, Carolina, de 20 anys. Marc té dos fills més: Víctor, de 45 anys i Judith, de 42, fruit del matrimoni de Marc amb Ramona. Amb dos dels tres fills no hi ha una bona relació, pràcticament inexistent, després d'assabentar-se, no fa gaire, de què tenien una altra germana (Carolina).

Marc te un cert patrimoni, que està integrat bàsicament pels següents béns:

- La casa on viuen, amb un valor de 750.000€;
- Un petit apartament a Salou, amb un valor de 250.000€;
- Una nau industrial, amb un valor de 600.000€, que està llogada amb un contracte signat l'any 2020 i amb una durada de 10 anys; el preu del lloguer és de 3.000€ mensuals, import que cada any s'ha d'actualitzar segons l'IPC.
- Altres béns, entre ells 2 cotxes i dues places de garatge, que tenen entre tots un valor de 150.000€.

El valor dels tres primers béns (casa, apartament i nau) és aproximadament un 20% superior a l'import pel quan Marc els va adquirir. Per tant, a dia d'avui tenen els valors abans esmentats.

Marc pateix una malaltia que el fa témer per la seva no immediata, però sí no llunyana mort. Ara l'està cuidant Agnès, amb qui conviu des de fa poc, com s'ha dit. Per aquest motiu, acut al nostre despatx per tal que l'assessorem sobre com planificar la seva successió, de tal manera que, primer que tot, a ell no li falti res mentre visqui. Vol també deixar hereva la seva filla. Als seus altres dos fills no els voldria deixar res. D'acord amb aquestes intencions, Marc ens diu que analitzem el seu cas, i ens fa una sèrie de preguntes:

4. Preguntes

4.1. És possible no deixar res als seus fills? Considera que tots ells tenen la vida solucionada i que ell ja ha contribuït prou a la seva formació que els ha permès tenir una còmoda posició econòmica. Si no és així, quina quantitat els hi hauria de deixar? Què passa si no els deixa res, no valdrà el testament?

Encara que a l'article 421-1 del Codi Civil de Catalunya¹ s'estableixi la llibertat a l'hora de testar, fent prevaldre la voluntat del testador, no és possible que Marc no deixi res als seus dos fills Victor i Judith. Tenint en compte els articles 451-1 i següents del CCCat, concretament el 451-3 que fa referència a la llegítima dels descendents, tots els fills tenen dret a la llegítima per parts iguals.

No he fet referència a la seva tercera filla Carolina, donat que com a ella sí que li vol deixar la majoria dels seus béns, no es mostrarà recelós en deixar-li la llegítima, és molt probable fins i tot que amb els béns que li atribueixi ja li quedi coberta.

Tot i aquesta obligació, pot ser que es doni una causa d'extinció de la llegítima, regulades a l'article 451-25 del CCCat, i així Marc se l'estalviaria. Comprovem-ho:

Primer fa referència a la renúncia a la llegítima futura. Aquesta opció es troba regulada a l'article 451-26 del CCCat. Personalment no crec que es doni aquest supòsit ja que al no haver-hi pràcticament relació entre fills i pare, aquests no estaran disposats a deixar de guanyar el que els hi pertoca.

En segon lloc fa referència al desheretament just. Fent una ullada a l'article 451-17 del CCCat podem veure que, en principi, els fills no incorren en cap de les causes previstes, per tant Marc tampoc no els pot desheretar. Però, podríem arribar a contemplar la causa establerta al ítem e) del seu apartat segon, el qual preveu que, en cas de manca de relació familiar manifesta i continuada sí que es podran desheretar quan aquesta falta de avinença sigui exclusivament a causa del legitimari, és a dir, del desheretat. Al supòsit diu que en Victor i la Judith a hores d'ara no tenen una bona relació amb el Marc, que és quasi inexistent, perquè fa poc es van assabentar que tenien una tercera germana, la Carolina. Per tant per al·legar aquesta causa Marc hauria de provar que efectivament no

¹ Codi Civil de Catalunya (CCCat). Llei 10/2008, de 10 de juliol, del llibre quart del codi civil de Catalunya, relatiu a les successions (Espanya)

hi ha cap tipus de relació per culpa dels seus fills, ja que es pot tractar d'una disputa puntual i el fet que hi hagi certes tensions no vol dir que s'hagi acabat la relació per sempre. A més a més hauria de ser continuada i no només una disputa esporàdica.

Trobem exemples com aquest en multitud de sentències que estableixen jurisprudència al respecte. Com és el cas la SAP B 12807/2020², on al seu fonament de dret segon ens diu: *"Esta Sala ya ha tenido ocasión de pronunciarnos en este sentido, entre otras, en la sentencia de 29 de enero de 2014 (28/2014), como también la anterior sentencia de la sección primera de la Audiencia Provincial de Tarragona de 18 de diciembre de 2014 (481/2013) o la posterior de la sección decimocuarta de esta Audiencia Provincial de Barcelona de 13 de febrero de 2014 (37/2014), al considerar que no pueda hablarse de causa imputable al legitimario el hecho de un distanciamiento familiar. Esa norma, se contrae a dos presupuestos esenciales para su aplicación: por un lado, que la ausencia de la relación familiar sea manifiesta y continuada, es decir, que sea "conocida" y "no esporádica", lo que equivale a la práctica inexistencia de vínculos, no solo afectivos, sino de todo contacto físico y que este sea "notorio" para todo su entorno; y por otro, que esa ausencia sea "exclusivamente imputable al legitimario", lo que significa que la causa de tal alejamiento no provenga del causante, sino del legitimario, lo que solo en supuestos claramente evidenciados pueda constatararse, siendo, sin duda, muy difícil valorar otras circunstancias, que quedan dentro del ámbito de la intimidad familiar, como pueden ser las diferencias ideológicas, de carácter, las desavenencias pasajeras o de cualquier otra índole, que meramente provoque un cierto distanciamiento entre los legitimarios y el causante."*

Amb aquest fragment, podem concloure finalment que a la pràctica no pot considerar-se causa imputable al legitimari el fet d'un distanciament familiar, per tant, reafirmant lo que he establert abans, no concorre cap causa de desheretament o, almenys, seria molt difícil de provar.

Com a tercera i última possibilitat, trobem la indignitat. Si acudim a l'article 412-3 del CCCat veurem que tampoc concorren en cap de les causes previstes, ja que aquestes requereixen que els fills cometin actes molt greus, estem parlant per exemple de

² SAP Barcelona, Secció 1ª, 28.12.2020 (Cendoj 08019370012020100554) [SAP B 12807/2020 - ECLI:ES:APB:2020:12807 - Poder Judicial](#)

delictes d'assassinat, lesions, calumnies, entre d'altres, contra Marc o la seva família, generalment acompanyats d'una sentència condemnatòria.

Podem establir per tant, que efectivament Marc està obligat a atorgar l'import corresponent, el qual passaré a calcular a continuació, en concepte de llegítima.

Però, quina quantitat els hi ha de deixar? A diferència del que passa a altres Comunitats Autònomes, en el cas de Catalunya, en el dret català, la llegítima suposa un import equivalent a una quarta part de l'herència. Cal esmentar que no és una quarta part dels béns de l'herència sinó que és el dret a rebre l'equivalent a un quart del valor de l'herència, és a dir, un quart del relictum més el donatum calculat d'acord amb les regles de l'article 451-5 del CCCat com veurem a continuació.

El càlcul de la llegítima té dues fases, la primera consisteix en determinar l'import de la llegítima global, és a dir, el valor equivalent a la quarta part de l'herència que comentàvem abans. Els passos a seguir en aquest cas es troben regulats a l'article 451-5 del CCCat. I, la segona fase consisteix en calcular la llegítima individual, és a dir, la quantia final que li pertoca a cada descendent, en aquest cas els passos a seguir es troben assenyalats a l'article 451-6 del CCCat.

Anem a calcular el pes exacte d'aquest valor per al nostre cas concret.

Començarem per la primera fase, la llegítima global, la fórmula a aplicar és la següent:

$$LLEGÍTIMA GLOBAL = \frac{RELICTUM + DONATUM}{4}$$

On, el *relictum* és la resta entre el cabal relict i el passiu de Marc. Anem a desengranar-ho.

El cabal relict són tots els béns que deixarà Marc, per tant la suma dels valors, a l'hora de la mort d'en Marc, de la casa, l'apartament a Salou, la nau industrial i, els altres béns formats pels 2 cotxes i els 2 garatges, una suma total de 1.750.000€. Però hem de depurar aquesta quantia amb el passiu, amb tots els deutes i, amb totes les despeses causades per la mort de Marc, en aquest cas no hi ha, per tant el valor seria equivalent a 0€.

I, on el *donatum* és la suma de les donacions fetes per causa de mort, les atribucions fetes en pacte successori al legitimari amb o sense atribució de béns de present, les fetes a un no legitimari amb transmissió de béns de present i; les que ens interessin en aquest cas, les donacions entre vius fetes durant els 10 anys anteriors a la mort de Marc o aquelles que Marc hagi indicat que són imputables a la llegítima, independentment de la data (451-8 del CCCat). Però que en aquest cas, de moment, no se'n fa cap així que tindrà també un valor igual a 0€.

Tenint en compte el comentari que ens ha fet Marc en referència a que ell considera que ja ha aportat suficient fent-se càrrec econòmicament de la educació dels seus fills, es podria arribar a considerar això com una donació d'una quantitat de diner que, si Marc estipula que és computable a la llegítima, s'hauria de tenir en compte alhora de determinar-la. Ja hi ha hagut sentències, com la STSJ CAT 3395/1998³ o la SAP GI 39/1997⁴ sobre aquest tema en relació a la carrera universitària, però com indiquen, Marc hauria d'haver deixat constància de que aquesta donació s'imputava a la llegítima. Al no haver dit res, a no ser que ens porti nova informació al respecte, no donaria lloc a cap imputació.

Per tant, només queda dividir els 1.750.000€ entre 4, que ens dóna un valor final de 437.500€

$$LLEGÍTIMA GLOBAL = \frac{1.750.000€ + 0€}{4} = 437.500€$$

Ara abordarem la segona fase, la llegítima individual, partint de la següent formula:

$$LLEGÍTIMA INDIVIDUAL = \frac{LLEGÍTIMA GLOBAL}{N^{\circ} DE LEGITIMARIS}$$

Marc té tres fills, en Víctor, la Judith i la Carolina, com hem vist abans tots ells tenen dret a la llegítima. Això implica que entre els tres s'han de repartir els 437.500€ que hem calculat abans, ja que no es tracta de que cadascú rebi una quarta part sinó de que

³ STSJ Barcelona, Secció 1º, 03.04.1998 (Cendoj 08019310011998100001) [STSJ CAT 3395/1998 - ECLI:ES:TSJCAT:1998:3395 - Poder Judicial](#)

⁴ SAP Girona, Secció 2º, 09.10.1997 (Cendoj 17079370021997100098) [SAP GI 39/1997 - ECLI:ES:APGI:1997:39 - Poder Judicial](#)

aquesta es divideixi entre el número total de legitimaris, per tant li pertoca 1/12 part a cada fill.

$$LLEGÍTIMA INDIVIDUAL = \frac{437.500\text{€}}{3} = 145.833'33\text{€}$$

Cada fill té dret a rebre 145.833'33€ en concepte de llegítima.

Què passa si no els deixa res? Encara que ni tan sols els mencioni al testament, tenen dret a la part que els hi correspon en concepte de llegítima, per reclamar-la llavors poden exercir l'acció de reclamació de llegítima per haver estat preterits voluntàriament en el testament, contemplada a l'article 451-16 del CCCat.

En aquest cas, com Marc ens està demanant informació sobre el cas i ja sap que tots els seus fills són legitimaris, si no els menciona al testament seria un cas de preterició intencional, perquè és conscient. En aquest cas no es podrà demanar la nul·litat del testament (art. 422-1 i 422-2 CCCat) i, els fills només tindran dret a reclamar l'import que els correspon en concepte de llegítima.

Llavors tant si Marc fa referència al seu testament al Víctor i a la Judith com si no, el testament serà plenament vàlid i eficaç donat que compleix amb tots els requisits (art. 421-2 i següents del CCCat).

Al cas concret, com Marc no satisfaria la llegítima, els fills tindrien un dret de crèdit contra Carolina, l'hereva d'en Marc, però sense garantia real, ja que els béns de l'herència no queden afectats al pagament de la llegítima.

En qualsevol cas, l'acció de reclamació de la llegítima prescriu als 10 anys de la mort de Marc (451-27.1 del CCCat), encara que seria recomanable que ho fessin abans dels 4 anys perquè és el termini establert per reduir per inoficiositat (451-24.2 del CCCat), és a dir, després no es podran reduir les atribucions inoficioses.

4.2. Té algun dret legal la seva esposa Ramona? Si no és així, Marc voldria que, en atenció als anys de convivència, no li faltés de res mentre visqui. Com ho podria fer?

A Ramona, com a esposa d'en Marc, la llei únicament li concep el dret a la quarta vidual, però el perd segons l'article 442-6 del CCCat, perquè al moment de la mort hi hauria separació de fet, o com a mínim una ruptura efectiva de la convivència que, segons la jurisprudència establerta en diverses sentències, com la SAP B 4835/2014⁵, és criteri suficient.

Tot i això, es podria contemplar l'apartat 3 de l'article 422-13 del CCCat, ja que no obstant la separació, com Marc li vol fer alguna atribució per a que no li falti de res, seguint aquest precepte, si li fa cap atribució posterior a la separació serà eficaç, ja que ho hauria ordenat de totes a totes.

Si examinen aquest dret legal a la quarta vidual, establert als articles 452-1 a 452-6 del CCCat. Aquest supòsit només és podria donar si Ramona demostra que no té recursos econòmics suficients per mantenir el nivell de vida que tenia en vida del seu marit, Marc. El valor màxim que podrà percebre és el d'un quart de l'actiu hereditari líquid (452-1.1 CCCat), per tant s'equipara amb el valor de la llegítima que hem calculat abans. Però no podrà reclamar aquest dret per concorre la causa d'exclusió de l'article 452-2 del CCCat que ens remet a l'article 442-6 del CCCat, per estar separats de fet.

Tot i no tenir aquest dret, Marc té diferents alternatives per aconseguir que no li falti de res a Ramona. Una podria ser que Marc li fes una atribució en usdefruit (article 423-5 del CCCat).

Examinant aquesta opció, Marc podria establir un usdefruit a favor de Ramona, la usufructuària i, amb Carolina com a nua propietària d'un bé, per exemple la nau industrial, ja que amb aquesta opció Ramona posseiria el immoble i com a tal gaudiria de diferents drets com pot ser el dret a percebre els fruits derivats de la nau, en aquest cas l'import del lloguer (article 561-6 CCCat), però la propietat es mantindria reservada

⁵ SAP Barcelona, Secció 11^a, 09.05.2014 (Cendoj 08019370112014100192) [*SAP B 4835/2014 - ECLI:ES:APB:2014:4835 - Poder Judicial](#)

a Carolina. Com a dret real que és està regulat al llibre V del Codi Civil de Catalunya⁶, als articles 561-1 a 561-24, fins al 561-37 regula altres casos d'usdefruit que ara no tractem.

Per altra banda, Marc podria ordenar un fideïcomís a favor de Ramona i, conseqüentment adquiriria algun bé o béns de l'herència en concret, sota la condició de que quan mori, aquests béns hereditaris passin a Carolina, la fideïcomissària; o sota el termini que consideri adequat per compensar els anys de convivència (figura regulada als articles 426-1 a 426-59 del CCCat).

En relació amb aquesta última, una altra opció seria establir un fideïcomís de residu, regulat als articles 426-51 a 426-58 del CCCat. Amb aquesta opció Ramona podria disposar dels béns a títol onerós o, a títol gratuït si així ho estableix Marc. Una alternativa per no perjudicar a Carolina en gran mesura, seria la que es contempla a l'article 426-54 del CCCat, és a dir, limitar els actes dispositius a un estat de necessitat o a l'autorització d'un tercer, de Carolina, per limitar la facultat dispositiva de la que es beneficiaria Ramona.

Es podria arribar a contemplar una tercera opció, la substitució preventiva de residu (article 426-59 CCCat), però amb aquesta opció Ramona pot disposar lliurement, sense cap limitació, dels béns, podent-se donar inclús la possibilitat de que Carolina no arribi a rebre res. Per tant poden descartar ràpidament aquesta possibilitat per ser contrària als desitjos d'en Marc.

En resum, al fideïcomís ordinari, Ramona com a fiduciària, només pot gaudir dels béns; al fideïcomís de residu, pot disposar dels béns per actes entre vius i; a la substitució preventiva de residu, en pot disposar tant per actes entre vius com per actes per causa de mort. Cada cop el dret de Ramona és veu més ampliar, però el de Carolina més reduït, per tant, Carolina cada vegada es veuria més perjudicada.

Per això considero, que si realment la situació de la Ramona és tan delicada, i en Marc té especial desig en què quedi totalment coberta a nivell econòmic, l'opció a contemplar que més s'adapta a les seves pretensions seria la segona, el fideïcomís de residu amb disposició en cas de necessitat o amb consentiment d'altre, ja que el perjudici de

⁶ Codi Civil de Catalunya (CCCat). Llei 5/2006, de 10 de maig, del llibre cinquè del codi civil de Catalunya, relatiu als drets reals (Espanya)

Carolina seria mínim, només en cas de greu situació econòmica de Ramona. Però aquest fideïcomís seria adequat reduir-lo a alguns béns, i no pas fer-ho de tota l'herència, perquè sinó seria molt restrictiu per a Carolina. Com dèiem, fer-ho amb la nau que seria el bé en garantia per si tingués cap necessitat greu, i el lloguer com a estipendi mensual per a les despeses del dia a dia.

Una altra forma més simple d'evitar que Ramona passi penúries, independentment de que estiguin separats o no ja que es pot establir a favor de qualsevol persona, és establint un llegat d'aliments i de pensions periòdiques a favor seu, regulat a l'article 427-30 del CCCat. Ja que l'ajudaria en tres grans àmbits com són l'habitatge, la vestimenta i l'assistència mèdica. Portat a la pràctica, com Marc deixa en herència un dret de crèdit (art. 411-1 del CCCat), que seria el lloguer de la nau industrial, seria fàcil complir-lo, llegant-li la quantitat de diners derivada del ja esmentat lloguer, el qual Ramona tindrà facultat per exigir des de la mort de Marc.

Ara, si deixem de banda el Llibre IV i anem al Llibre II⁷ del Codi Civil de Catalunya, tot i que no gaudirà d'aquest drets per la separació, es mencionen drets viduals, com el dret al parament de l'habitatge contemplat a l'article 231-30 del CCCat. I el dret a l'any de viduitat regulat a l'article 231-31, el qual li dona capacitat per utilitzar l'habitatge conjugal i, a ésser alimentat, sempre que no fos usufructuari universal de Marc.

⁷ Codi Civil de Catalunya (CCCat). Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del codi civil de Catalunya relatiu a la persona i la família (Espanya)

4.3. També vol fer alguna atribució a Agnès, si bé preferiria que la major part del seu patrimoni anés a la seva filla Carolina, per tal de compensar-la pels molts anys que no s'ha pogut dedicar a ella. Ens pregunta si pot condicionar una possible atribució a Agnès al fet que no torni a contreure matrimoni.

Fent menció un altre cop a l'article 421-1 del CCCat, el testador, Marc, te llibertat de testar i, conseqüentment, pot imposar condicions, però aquesta llibertat no és absoluta, hi ha certes condicions que no s'admeten per considerar-se abusives.

Marc ens demana analitzar la condició de “no contraure matrimoni”. Aquesta és una condició resolutòria, perquè l'atribució serà vàlida fins el moment en què contragui matrimoni i l'infringeixi, en aquest moment esdevindria invàlida amb efectes retroactius. Per contra, si aquest moment no arriba mai l'atribució serà sempre vàlida.

Si parlem d'Agnès com a hereva, al haver etiquetat a aquesta condició com a resolutòria, al anar al Codi Civil de Catalunya, podem comprovar al seu article 423-12.1 que no s'admeten aquest tipus de condicions, per tant si Marc la estableix es tindrà com a no posada.

Però, si parlem d'Agnès com a legatària, comprovem que sí és possible ordenar els llegats sota condició resolutòria (art. 427-11.1 CCCat). Aquests supòsit està regulat a l'article 427-13 del CCCat.

Per tant com a hereva no cal entrar al debat de si és moral o no, de si és abusiva o no, però en el cas del llegat sí, ja que tot i estar permesa es pot arribar a considerar immoral donat que imposa una coacció a l'esfera personal i, a més a més, perquè estaria contradient un dret que reconeix la Constitució Espanyola a tots els ciutadans, al seu article 32, de contraure matrimoni de forma lliure.

Però, és curiós que, parlant d'hereus, es prohibeixi la condició de no contraure matrimoni i es permeti la condició d'haver de contraure matrimoni, a la qual es fa referència a l'article 423-15.1 del CCCat. Per tant si s'accepta una perquè no l'altra? A partir d'això és podria defensar establir aquesta condició.

A mode de incís, encara que no sigui aplicable al cas perquè no és dret català, m'agradaria parlar de l'article 793 del Codi Civil Espanyol, on a primera instància sembla

que prohibeix l'establiment d'aquesta condició de no contraure matrimoni però després estableix una excepció, que és quan aquesta s'imposa al vidu/a per part del difunt consort o dels ascendents o descendents d'aquest.

I també contempla una figura força interessant, que ens serviria d'alternativa, que és la de poder fer certs llegats a la persona mentre estigui soltera o vídua. Per tant, si vol establir aquesta condició podria fer un llegat sota condició resolutòria de no contraure matrimoni. Tot i que no seria la millor opció ja que si fa un llegat d'aquestes característiques, al incomplir la condició Agnès hauria de retornar el bé llegat.

O, com en la pregunta anterior, Marc com a fideïcomitent podria disposar que Agnès fos fiduciària sota la condició, en aquest cas, que quant contragui matrimoni, els béns passin a Carolina, la fideïcomissària (article 426-1 del CCCat), i si mai contrau matrimoni li arribaran quan Ramona mori.

Des de el meu punt de vista, aquesta condició seria totalment vàlida, perquè ja es permeten altre tipus de limitacions com la de no tenir fills (art. 426-16), que encara que te un tractament diferent en quant al futur dels béns, és un exemple de que si s'admeten condicions que coaccionen la llibertat de la persona, per tant si s'admet una perquè no l'altra?

Com abans, també es podria contemplar l'opció d'establir un fideïcomís de residu (article 426-51 i següents CCCat) que crec que en aquest cas també podria ser oportú perquè podria disposar dels béns.

4.4. Ens pregunta així mateix si, en el cas que volgués donar béns en vida, què l'interessa més fer, una donació entre vius o una donació per causa de mort. També ens consulta respecte a si té cap avantatge per a ell fer un pacte successori.

Si examinen la figura de la donació *mortis causa* o per causa de mort des de el punt de vista civil, ens donem compte que es tracta d'un règim especial a mig camí entre la donació entre vius i el llegat.

Alguns dels principals beneficis que presenta són que la transmissió definitiva de la propietat no esdevé ferma fins al moment de la mort de Marc (art. 432-1.3 CCCat), per això és essencialment revocable, Marc si canvia d'opinió pot deixar sense efecte la donació sense haver d'al·legar cap causa (art. 432-5.a del CCCat), Un dels principals avantatges d'escollir aquesta via, ja que la donació entre vius té efectes immediats i per tant és irrevocable.

Això és pot relacionar amb un punt fiscal, a la donació per causa de mort la meritació de l'impost és mou a la data de la mort de Marc, segons l'article 24 de la LISD, això permet que el donatari tingui temps de fer-se amb els diners necessaris per pagar l'impost sobre donacions, ja que com l'ha d'acceptar en vida de Marc, tindrà coneixement de la donació (art. 432-1.1 del CCCat). Mentre que a les donacions entre vius l'impost merita el mateix dia que te lloc l'acte o el contracte. Encara que això és més un punt a favor per al donatari que no pas per a Marc.

Seguint amb la donació per causa de mort, la transmissió de la propietat és pot fer de forma immediata amb la especialitat de que Marc mantindria el control sobre el bé donat, perquè en qualsevol moment la pot revocar. O, diferida al moment de la mort de Marc.

Si l'entrega és diferida al moment de la mort de Marc, no ens interessaria tant perquè podria fer, per exemple, un llegat, on la transmissió de la propietat mai podria ser de forma immediata.

En canvi, si l'entrega és immediata, seria més interessant per comparar-la amb una donació entre vius, ja que en ambdós casos l'entrega és farà amb antelació al moment de la mort de Marc.

Llavors per comprovar les diferències entre una forma i l'altra podem contraposar una donació per causa de mort amb entrega immediata amb altra disposició per causa de mort com pot ser un llegat d'eficàcia real (art. 427-10.2 del CCCat).

Una diferencia serà, com ja hem comentat, que en la donació, la delació de la possessió serà immediata, mentre que al llegat serà al moment de la mort de Marc (art. 427-14.1 del CCCat). Però el moment de la transmissió del dret de la propietat en ambdós casos serà al moment de la mort de Marc (art. 427-15.1 del CCCat).

Respecte a l'acceptació, a la donació es fa en el moment que Marc decideixi fer la donació, mentre que al llegat l'acceptació és mou també al moment de la mort de Marc (art. 427-16 del CCCat).

Pel que fa a l'entrega dels béns. En la donació no cal que el marmessor li faci la entrega, sinó que els pot fer seus sense cap tràmit entremig (art. 432-4 del CCCat), a diferència del llegat.

En quant a la revocació, tant la donació com el llegat (art. 427-37 del CCCat) són revocables.

També hem de tenir en compte que les donacions que es facin poden tenir implicacions en la successió de Marc, ja que es tenen en compte per calcular la llegítima. Les donacions es poden considerar com un avenç de la llegítima.

En aquest cas, les donacions seran imputables a la llegítima (art. 451-8.2.b del CCCat), per tant s'utilitzaran per a pagar-la. Però el mateix article contempla la possibilitat de que Marc es mencioni en contra, és a dir, que estableixi que la donació en qüestió no sigui imputable a la llegítima i per conseqüència no s'utilitzi per pagar-la. Però si que són computables a l'hora d'establir el valor de la llegítima, per tant es sumen i augmentaran el valor d'aquesta. Però es tindran en compte sempre que es faci durant els 10 anys anteriors a la mort d'en Marc (tal com diu l'article 451-5 del CCCat). Donada la delicada salut d'en Marc és molt probable que ha partir de la donació no passin més de 10 anys,

per tant no hi ha opció a que no siguin computables. Aquestes idees es reflecteixen a la SAP 6834/2019⁸. Per tant no obtindrem cap avantatge per a Marc d'això, al no poder treure aquest valor de l'import de la llegítima, per aconseguir que la Judith i en Victor rebin menys.

També és important que Marc, a l'hora de fer les donacions, respecti l'import que li correspon als hereus forçosos en concepte de llegítima que em calculat al principi. Ja que si la donació no respecta els límits de la llegítima és considerarà que es inoficiosa i es podrà reduir. Cosa que s'estableix als articles 451-22 i següents del CCCat. Per això Marc no podria utilitzar la figura de la donació per a descapitalitzar el seu patrimoni i així no deixar res als seus altres dos fills, el Victor i la Judith.

També ens pregunta pels pactes successoris, aquesta figura està regulada als articles 431-1 i següents del CCCat. Una de les seves finalitats es assegurar el dret successori d'una persona a la qual crida el causant, per això li pot interessar a Marc, al prevaldre sobre les altres formes de succeir (per testament o per llei).

En aquest aspecte ens interessaria analitzar el pacte successori en la seva modalitat d'atribució a títol particular, per poder-lo comparar amb la donació.

De la mateixa manera que la donació per causa de mort, la transmissió de la propietat pot ser de present o diferida al moment de la mort de Marc. En el primer cas seria equiparable a una donació (art. 431-29.3 del CCCat). I serà en el moment de la transmissió quan l'afavorit/a haurà de tributar tal i com es disposa a la consulta vinculant de l'agència tributaria catalana nº V1521-14⁹, aquesta també afirma qüestions que a continuació desenvoluparé.

Un punt a favor és que a través dels pactes successoris és poden fer disposicions amb el mateix abast que amb un testament (art. 431-5 del CCCat).

I un inconvenient és que aquest és essencialment irrevocable, per norma general vincula als atorgants de tal manera que Marc no el pot modificar ni revocar a voluntat unilateral

⁸ SAP Barcelona, Secció 11ª, 22.05.2019 (Cendoj 08019370112019100361) [SAP B 6834/2019 - ECLI:ES:APB:2019:6834 - Poder Judicial](#)

⁹ Ministeri d'Hisenda (2014, juny 10) Consulta vinculant nº V1521-14. Recuperat de [Consultas de la D.G. Tributos: Buscador \(hacienda.gob.es\)](#)

seva. Com a pacte que és, requereix d'acord. Tot i que hi ha algunes excepcions per les quals si es podria revocar de forma unilateral, regulades a l'article 431-14 del CCCat.

M'agradaria recalcar aquest handicap que comporta el pacte successori. Només es pot modificar el seu contingut a través de l'acord dels signants (art. 431-12.1 del CCCat), ja que es tracta d'un "*negoci jurídic bilateral o plurilateral però unilateral en quant a que només imposa obligacions a una de les parts*" tal com va dir el il·lustríssim Sr. Tomás Giménez Duart al seu discurs d'ingrés a l'AJLC¹⁰. Això el posa en pitjor situació respecte a les altres opcions tractades amb anterioritat.

També, Marc només podria disposar dels béns donats sota el consentiment exprés de l'afavorit/a (art. 431-30.1 del CCCat)

A més a més, a Marc li agradaria saber que amb aquesta figura podria imposar càrregues als afavorits, per exemple la cura d'ell o d'un tercer com la seva esposa, ja que esta preocupat pel seu nivell econòmic (art. 431-6 del CCCat).

Altres consideracions que més serien avantatges per a l'afavorit que no pas per a en Marc són, que igual que la donació, l'afavorit pot fer seus els béns directament, pot prendre la possessió per ell mateix (art. 431-30.4 del CCCat). I que, la meritació de l'impost es farà al moment de la transmissió dels béns, ja sigui de present o al moment de la mort de Marc

Per tant, per a Marc, que és qui ens interessa, optar per la donació per causa de mort és la millor opció, des de un punt de vista civil. Encara que el donatari haurà de pagar 1.000€ més en concepte d'impostos com veurem a continuació.

Avançant-me a les següents qüestions, mostraré a través d'un petit supòsit en abstracte les diferències fiscals d'aquestes tres possibilitats que acabo de comparar des de una perspectiva civil. Imaginem-nos que el bé que dona és el petit apartament a Salou, el qual té un valor de 250.000€.

¹⁰ Tomás Giménez Duart (2021, abril 27) La patologia dels pactes successoris des d'una perspectiva substantiva i fiscal. Recuperat de [JIMENEZ DUART DISCURS.indb \(ajlc.cat\)](#)

Cal apuntar que farem la valoració des de el punt de vista del Grup de parentiu II, ja que engloba tant als fills, al ser majors de 21 anys en el moment de fer la donació, com a la seva cònjuge.

En tots els casos haurem d'aplicar la llei 19/2010, de 7 de juny, de regulació de l'impost sobre successions i donacions¹¹, tenint sempre presents les modificacions establertes per la llei 5/2020, de 29 d'abril, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic i de creació de l'impost sobre les instal·lacions que incideixen en el medi ambient¹².

Si decideix fer una donació entre vius (article 531-9.2 del CCCat) passaria el següent:

Base liquidable = base imposable – reduccions

Base liquidable = 250.000€ - 0€ = 250.000€

El valor real del llegat com hem establert abans és de 250.000€. Aquest ens servirà per calcular la base liquidable. Podem comprovar que en aquest cas no són d'aplicació cap de les reduccions regulades als articles 37 a 56 de la llei.

Amb això podem passar a calcular la quota íntegra.

Quota íntegra = quota liquidable x escala de gravamen

Quota íntegra = 10.000€ + 3.500€ = 13.500€

Per tractar l'escala de gravamen hem d'anar a l'article 57.1 en relació a l'article 2. I l'aplicarem així, fins a 200.000€ la quota a sumar serà de 10.000€, i la diferència fins a 250.000€ s'haurà d'aplicar un tipus del 7%, és a dir, 50.000€ * 0'07 = 3.500€. Ja que seria d'aplicació la tarifa reduïda al haver formalitzat la donació en escriptura pública.

En base a això, ara establim la quota tributaria a pagar seguint l'article 58.

¹¹ BOE (2010, juny 11) Ley 19/2010, de 7 de junio, de regulación del impuesto sobre sucesiones y donaciones. Recuperat de: [BOE.es - BOE-A-2010-10829 Ley 19/2010, de 7 de junio, de regulación del impuesto sobre sucesiones y donaciones.](https://www.boe.es/boe-A-2010-10829)

¹² DOGC (2020, abril 30) Ley 5/2020, de 29 de abril, de medidas fiscales, financieras, administrativas y del sector público y de creación del impuesto sobre instalaciones que indican en el medio ambiente. Recuperat de: [Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya \(gencat.cat\)](https://www.gencat.cat/diari/2020/04/30/ley-5-2020)

Quota tributaria = quota íntegra x coeficient multiplicador

$$\text{Quota tributaria} = 13.500\text{€} \times 1'0000 = 13.500\text{€}$$

No coneixem el patrimoni preexistent dels possibles donataris, però com és aquí on es reflecteixen els principals canvis de la normativa, imaginarem també d'ara en endavant que el patrimoni preexistent és d'un màxim de 500.000€.

Llavors, en aquest cas, el coeficient multiplicador és 1'0000, i no patiria cap transformació.

Com he dit abans, en aquest punt és on el legislador va fer una important transformació de la normativa, ja que l'article 58 va passar d'establir el coeficient multiplicador a partir de l'únic criteri del grup al qual pertany el donatari, a tenir un doble criteri, el grup i el seu patrimoni preexistent.

Pot ser però, que els fills que són més grans o la esposa, tinguin un patrimoni superior, per exemple entre 500.000€ i 2.000.000€. En aquest cas el coeficient multiplicador seria de 1,1000, donant una quota tributaria final a pagar de 14.850€. Una mica superior.

Per tant si dones en vida l'apartament el donatari hauria de pagar 13.500€

Per contra, si decideix fer una donació per causa de mort (art. 531-9.3 del CCCat), passaria el següent:

Base liquidable = base imposable – reduccions

$$\text{Base liquidable} = 250.000\text{€} - 100.000\text{€} = 150.000\text{€}$$

La diferencia ara radica en que les reduccions canvien, en aquest cas són les que van de l'article 2 al 4.

Com abans, suposem que la donació la fa a algun dels familiars esmentats al supòsit i que tots ells formen part del Grup II.

Això ens possibilita aplicar una reducció per raó de parentiu, seguint l'article 2.b) de 100.000€. Aquesta reducció ha patit un canvi molt significatiu a partir de la modificació, reduint-se considerablement l'import de la reducció. Ha passat de, en el cas que ens

pertoca, 500.000€ per al cònjuge i, 275.000€ per als fills, als 100.000€ que hem aplicat per a tots dos casos.

Altra modificació vital, és que a l'anterior llei, hi havia l'article 30 que estipulava una reducció addicional, a partir de la qual en determinats casos, com el nostre, es podia reduir en un 50% la base imposable, tenint en compte uns límits. Però aquest article es va derogar amb la reforma anterior del 2014¹³. Per veure el perjudici que això provoca la calcularem a banda, per al nostre cas, aquesta reducció addicional hagués suposat obtenir una base liquidable de: $(250.000€ - 100.000€) \times 0'50 = 150.000€ \times 0'50 = 75.000€$, la meitat.

Com a particularitats, si la donació la fes a la seva cònjuge Ramona, si haguéssim suposat que té una edat igual a Marc, 75 anys, s'hauria de contemplar la reducció per persones de la tercera edat establert a l'article 4. Però per facilitar el supòsit direm que és més jove que el seu marit y per tant no s'aplica. I, si en comptes de l'apartament haguem escollit l'habitatge habitual de Marc, podríem haver contemplat també la reducció establerta a la secció sexta.

Quota íntegra = quota liquidable x escala de gravamen

Quota íntegra = 3.500€ + 11.000€ = 14.500€

Per l'escala de gravamen hem d'anar a l'article 57.3 en relació a l'article 2. Aplicaríem l'escala així: fins a 50.000€ sumem 3.500€; i de 50.000€ a 150.000€ en sumem 100.000€ x 11% = 11.000€.

Quota tributaria = quota íntegra x coeficient multiplicador

Quota tributaria = 14.500€ x 1'0000 = 14.500€

Paral·lel al cas anterior, suposant un patrimoni preexistent de 500.000€, aplicarem un coeficient multiplicador de 1'0000.

Per tant si dones per causa de mort l'apartament el donatari hauria de pagar 14.500€

¹³ BOE (2014, gener 27) Ley 2/2014, de 27 de enero, de medidas fiscales, administrativas, financieras y del sector público. Recuperat de BOE.es - [BOE-A-2014-2999](http://BOE.es/A-2014-2999) Ley 2/2014, de 27 de enero, de medidas fiscales, administrativas, financieras y del sector público.

Per a l'hereva de Marc seria millor que li fes una donació entre vius que no pas una donació per causa de mort, ja que passaria de pagar 14.500€ a 13.500€, encara que la diferència és mínima. Si més no, sorprenent.

En últim terme, si optes per fer la donació de l'apartament en pacte successori. Si parlem d'un pacte successori d'atribució particular amb transmissió de present serà equiparable a una donació (art. 431-29.3 del CCCat), per tant podem preveure que el resultat serà el mateix que a una donació per causa de mort, anem a comprovar-ho:

Partirem de la mateixa base imposable.

$$\begin{aligned}\text{Base imposable} &= \text{cabal hereditari} - \text{reduccions} \\ \text{Base imposable} &= 250.000\text{€} - 100.000\text{€} = 150.000\text{€}\end{aligned}$$

La base imposable es tracta del valor net de l'adquisició, és a dir, el valor de mercat, tenint en compte les cargues i els deutes deduïbles.

De la mateixa manera que abans, tant si ho fa amb la seva cònjuge, com amb els seus fills, ambdós pertanyen al Grup II.

Pels mateixos motius d'abans, no entrarem a valorar la reducció per a persones grans. Ni la reducció per adquisició de l'habitatge habitual de Marc, ja que ho estem valorant en referència a l'apartament i no al seu habitatge. Però si aplicarem la reducció per parentiu de 100.000€.

Continuarem amb la quota íntegra.

$$\begin{aligned}\text{Quota íntegra} &= \text{base liquidable} \times \text{escala de gravamen} \\ \text{Quota íntegra} &= 3.500\text{€} + 11.000\text{€} = 14.500\text{€}\end{aligned}$$

Com la base liquidable és de 150.000€, fins a 50.000€ es computen 3.500€ i, per als 100.000€ restants se li aplica el tipus del 11%, donant 11.000€, si sumem aquestes dues quantitats ens dona un total de 14.500€

Amb aquesta quantia establim la quota tributaria.

$$\begin{aligned}\text{Quota tributaria} &= \text{quota íntegra} \times \text{coeficients multiplicadors} \\ \text{Quota tributaria} &= 14.500\text{€} \times 1'0000 = 14.500\text{€}\end{aligned}$$

Com hem esmentat abans, les possibles persones amb qui fer el pacte successori són del Grup II. Suposem que cap té un patrimoni preexistent superior a 500.000€. Llavors el coeficient a aplicar seria de 1'0000, per tant no hi haurà variació.

Si opta pel Pacte Successori el donatari haurà de pagar 14.500€

Per tant, com avançàvem abans, des de un punt de vista fiscal és el mateix fer l'atribució per causa de mort en pacte successori o en altre títol, com un testament. Però si que és millor fer-la entre vius, ja que el/la donatari/a haurà de pagar 1.000€ menys.

4.5. I, finalment, preocupat pels possibles impostos que hagin de pagar els successors. En el benentès que la major part dels béns seran per a Carolina, ens fa tres preguntes molt concretes:

4.5.1. Què resultarà millor fiscalment, fer una donació entre vius, o una atribució per causa de mort.

Abans de fer l'anàlisi, hem de tenir en compte que, segons l'article 32.2 de la Llei 22/2009¹⁴, com Marc té la seva residència habitual a Catalunya, se li aplicarà el dret català per al càlcul del Impost sobre Secessions i Donacions. Llavors hem d'aplicar la Llei 19/2010¹⁵ tenint en compte les últimes modificacions establertes per la Llei 5/2020¹⁶ i, el Decret 414/2011¹⁷.

Per a les dues suposicions imaginarem que l'hereva, o la donatària, és la Carolina, amb un patrimoni preexistent d'aproximadament 500.000€ però sense passar-se i, una edat de 21 anys, ja que encara que actualment té 20 anys al moment de la mort de Marc o de la donació ja serà molt probable que tingui 21, donat que no es preveu que la mort de Marc sigui tant imminent com per a què això no es compleixi. Aquesta diferència entre 20 i 21 anys com veurem més tard és força significativa a l'hora de calcular l'import d'aquest impost.

Començarem pel supòsit de l'atribució per causa de mort, el que seria una herència. A continuació trobem els passos a seguir.

¹⁴ BOE (2009, desembre 19). Ley 22/2009, de 18 de diciembre, por la que se regula el sistema de financiación de las Comunidades Autónomas de régimen común y Ciudades con Estatuto de Autonomía y se modifican determinadas normas tributarias. Recuperat de: [BOE.es - BOE-A-2009-20375 Ley 22/2009, de 18 de diciembre, por la que se regula el sistema de financiación de las Comunidades Autónomas de régimen común y Ciudades con Estatuto de Autonomía y se modifican determinadas normas tributarias.](#)

¹⁵ BOE (2010, juny 11) Ley 19/2010, de 7 de junio, de regulación del impuesto sobre sucesiones y donaciones. Recuperat de: [BOE.es - BOE-A-2010-10829 Ley 19/2010, de 7 de junio, de regulación del impuesto sobre sucesiones y donaciones.](#)

¹⁶ DOGC (2020, abril 30) Ley 5/2020, de 29 de abril, de medidas fiscales, financieras, administrativas y del sector público y de creación del impuesto sobre instalaciones que indican en el medio ambiente. Recuperat de: [Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya \(gencat.cat\)](#)

¹⁷ Noticias Jurídicas (2011, desembre 15) Decreto 414/2011, de 13 de diciembre, por el que se aprueba el Reglamento del impuesto sobre sucesiones y donaciones. Recuperat de: [Decreto 414/2011, de 13 de diciembre, por el que se aprueba el Reglamento del impuesto sobre sucesiones y donaciones \(juridicas.com\)](#)

Successions: atribució per causa de mort

Les atribucions per causa de mort estan regulades al Títol I de la Llei 19/2010. Però abans de començar hem de calcular la base imposable, com podem veure a continuació, és forma a partir de la suma del valor net de tots els béns dels que disposi Marc al moment de la seva mort. El valor net és la diferència entre el valor real i les carregues que pugui haver-hi, com deutes o despeses deduïbles.

(+) Béns i drets de l'herència.....1.750.000€

Casa.....750.000€

Apartament.....250.000€

Nau.....600.000€

Altres.....150.000€

(-) Càrregues hereditàries i deutes deduïbles.....0€

= Base imposable.....1.750.000€

A aquesta base li hem d'aplicar una sèrie de reduccions, regulades al Capítol I del Títol I de la Llei 19/2010, per trobar la base liquidable (art. 1 Llei 19/2010).

En aquest cas podem aplicar la reducció per raó de parentiu de 100.000€ que correspon als fills del Grup II com és Carolina (art. 2.b) Llei 19/2010).

I, també la reducció per l'adquisició de l'habitatge habitual de Marc (art. 17 a 19 Llei 19/2010). Aquesta reducció del 95% s'aplica només sobre el valor net de l'habitatge en qüestió, en aquest cas 750.000€, però amb un límit de 500.000€, és a dir, com a màxim es podrà reduir aquest valor. En el nostre cas si apliquem el percentatge la reducció ascendeix a 712.500€, però com supera el límit abans esmentat, es quedarà en 500.000€

(-) Reduccions.....600.000€

Reducció per parentiu.....100.000€

Reducció per l'adquisició de l'habitatge habitual de la persona difunta: 95% de
750.000€ = 712.500€ PERÒ límit 500.000€

= Base liquidable.....1.150.000€

Un cop tenim la base liquidable, hem d'acudir a l'article 57.3 de la Llei 19/2010 per determinar quina tarifa o tipus de gravamen li correspon.

Tenint en compte que la base liquidable ascendeix a 1.150.000€, si acudim a la taula veiem que fins a 800.000€ la quota íntegra suposa 153.000€ i, a la resta li hem d'aplicar un tipus del 32%. I la suma d'aquestes dues quanties serà la quota íntegra.

(x) Tarifa o tipus de gravamen.....265.000€

Fins a 800.000€: 153.000€

*Rest a (1.150.000€ - 800.000€) 350.000€ * 32% = 112.000€*

= Quota íntegra.....265.000€

A aquest punt arribem a l'article 58 Llei 19/2010, un cop aquí hem d'acudir a la Llei 5/2020 ja que l'ha modificat.

Primer hem d'aplicar a la quota íntegra que acabem de trobat el coeficient multiplicador que corresponguí segons el grup al qual pertany Carolina, Grup II, i el seu patrimoni preexistent, que com abans hem aclarit aquest no arriba als 500.000€. Abans en canvi era un únic coeficient multiplicador a raó del grup de parentiu, no es tenia en compte el patrimoni preexistent. Això ha perjudicat a aquelles persones amb un patrimoni preexistent superior a 500.000€, però en el nostre cas continua igual.

Aquesta modificació és un exemple dels nous canvis que comporta la nova llei. Van fer aquest canvi al·legant que es feia per motius redistributius, és a dir, per a que les grans riqueses paguessin més.

(x) Coeficient multiplicador.....265.000€

Coeficient multiplicador corresponent: 1'0000

= Quota tributaria.....265.000€

L'article 58 bis.2.a) Llei 19/2010 també s'ha modificat, per tant anirem a la Llei 5/2020. Encara que els barems de la base imposable s'ha mantingut igual, els percentatges de bonificació i de bonificació marginal s'han reduït notablement. Això implica que la bonificació sigui menor, un dels principals perjudicis d'aquesta modificació i que ha portat a moltes crítiques.

Tenint en compte que la bonificació s'aplica respecte a la base imposable i no a la quota tributaria. Mentre que per al nostre cas abans al aplicar la bonificació obtindríem una

quota a ingressar de 72.530'50€*, a partir de l'1 de maig de 2020, com veurem a continuació, seria de 165.810'50€. Com podem veure s'ha més que duplicat.

*Càlcul de la quota a ingressar amb la legislació anterior: $[(1.500.000€ \times 76'40\%) + (250.000€ \times 50'00\%)] / 1.750.000€ = (1.146.000€ + 125.000€) / 1.750.000€ = 1.271.000€ / 1.750.000€ = 0'7263$; $72'63\% \rightarrow 265.000€ \times 72'63\% = 192.469'50€ \rightarrow 265.000€ - 192.469'50€ = 72.530'50€$

(-) Deduccions i bonificacions.....165.810'50€

$[(1.500.000€ \times 39'50\%) + (250.000€ \times 25\%)] / 1.750.000€ = (592.500€ + 62.500€) / 1.750.000€ = 655.000€ / 1.750.000€ = 0'3743 \rightarrow 37'43\%$

$265.000€ \times 37,43\% = 99.189'50€$

$265.000€ - 99.189,50€ = 165.810'50€$

= Quota a pagar.....165.810'50€

Finalment arribem a una quota a ingressar a Hisenda de 165.810'50€

Donacions: donació entre vius

Les adquisicions lucratives entre vius estan regulades al Títol II de la Llei 19/2010. De la mateixa forma que abans, hem de començar establint el valor net de la donació. Imaginem, per poder comparar amb l'anterior cas, que dona tot el seu patrimoni.

(+) Valor real dels béns.....1.750.000€

Casa.....750.000€

Apartament.....250.000€

Nau.....600.000€

Altres.....150.000€

(-) Deutes.....0€

= Base imposable.....1.750.000€

Un cop tenim la base imposable hem de procedir a aplicar-li les reduccions que corresponguin, regulades al Capítol Únic del Títol II de la Llei 19/2010. En aquest cas no procedeix cap.

(-) Reduccions..... 0€

= Base liquidable.....1.750.000€

Ara anirem a l'article 57.1 Llei 19/2010 i seguirem el mateix procediment. Donat que la base ascendeix a 1.750.000€ si anem a la taula, veurem que fins a 600.000€ sumarem 38.000€. I, a la resta li aplicarem un tipus del 9%. La suma d'aquestes dues quantitats ens oferirà la quota íntegra. Per tant és d'aplicació i haurem aplicat la tarifa reduïda.

(x) Tarifa o tipus de gravamen.....1.073.000€

Aplicació de la tarifa reduïda per pertànyer al Grup II

Fins a 600.000€: 38.000€

Rest a (1.750.000€ - 600.000€) = 1.150.000€ x 9% = 103.500€

= Quota íntegra.....141.500€

Ara, com els articles són comuns per als dos casos, farem el mateix que al cas anterior.

(x) Coeficient multiplicador.....141.500€

Coeficient multiplicador corresponent: 1'0000

= Quota tributaria.....141.500€

(-) Deduccions i bonificacions.....401.632'90€

$[(1.500.000€ \times 39'50\%) + (250.000€ \times 25\%)] / 1.750.000€ = (592.500€ + 62.500€)$

$/ 1.750.000€ = 655.000€ / 1.750.000€ = 0'3743 \rightarrow 37'43\%$

$141.500€ \times 37'43\% = 52.963'45€$

$141.500€ - 52.963'45€ = 88.536'55€$

= Quota a pagar.....88.536'55€

Finalment arribem a una quota a ingressar a Hisenda de 88.536'55€

Com podem comprovar, per a Carolina, resultaria millor fiscalment que Marc li fes la donació en vida, la qual cosa li suposaria haver de pagar 88.536'55€, que no pas l'atribució per causa de mort, que li implicaria haver de fer front a un desemborsament de 165.810'50€.

Sorprèn que la donació per causa de mort sigui més "cara", ja que a aquesta se li apliquen unes reduccions que no es tenen en compte a l'hora de computar la quantia a l'impost de les donacions entre vius. Però s'entén quan veiem que, en aquest cas, hem pogut aplicar la tarifa reduïda a la donació entre vius.

4.5.2. Si va a viure els darrers anys de la seva vida a un altre territori, això permetrà als seus successors pagar menys?

Donada l'actual disputa sobre l'encariment de les successions i donacions a Catalunya respecte a altres comunitats autònomes, és normal que Marc es plantegi aquesta qüestió.

L'aplicació d'un o altre dret depèn de la residència habitual de Marc, un canvi que va establir la Llei 29/1987¹⁸ al seu preàmbul i que es ratifica al seu article 6.

L'article 6.2 de la Llei 29/1987 ens dirigeix a la LIRPF¹⁹, però si acudim a la Llei 22/2009²⁰ i, a algunes sentències molt recents, com la ATS 1533/2021²¹, podem veure que el criteri, per considerar que té la residència habitual en un o altre territori, és el temporal, és a dir, que hagi viscut el major número de dies en aquella comunitat autònoma dins dels 5 anys anteriors al rèdit de l'impost (art. 28.1.1º.b) Llei 22/2009), és a dir, per regla general al dia anterior a la mort de Marc (art. 24 Llei 29/1987). Aquest criteri pot canviar, per exemple a Navarra seria d'1 any segons la STS 4366/2020²² en comptes de 5.

Llavors si se'n va a viure durant com a mínim 2 anys 6 mesos i 1 dia a Castilla i Lleó, Cantàbria, La Rioja, Madrid, Astúries, Castilla la Mancha, Andalusia, Murcia, les Illes Canàries, Ceuta o Melilla, es podria donar aquest canvi de residència habitual i, per tant, de normativa a la que està subjecte la seva herència o les seves donacions. Tot i que totes les comunitats autònomes tenen competència, la resta de comunitats autònomes,

¹⁸ BOE (1987, desembre 19) Ley 29/1987, de 18 de diciembre, del Impuesto sobre Sucesiones y Donaciones. Recuperat de: [BOE.es - BOE-A-1987-28141 Ley 29/1987, de 18 de diciembre, del Impuesto sobre Sucesiones y Donaciones.](#)

¹⁹ BOE (2006, novembre 29) Ley 35/2006, de 28 de noviembre, del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas y de modificación parcial de las leyes de los Impuestos sobre Sociedades, sobre la Renta de no Residentes y sobre el Patrimonio. Recuperat de [BOE.es - BOE-A-2006-20764 Ley 35/2006, de 28 de noviembre, del Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas y de modificación parcial de las leyes de los Impuestos sobre Sociedades, sobre la Renta de no Residentes y sobre el Patrimonio.](#)

²⁰ BOE (2009, desembre 19). Ley 22/2009, de 18 de diciembre, por la que se regula el sistema de financiación de las Comunidades Autónomas de régimen común y Ciudades con Estatuto de Autonomía y se modifican determinadas normas tributarias. Recuperat de: [BOE.es - BOE-A-2009-20375 Ley 22/2009, de 18 de diciembre, por la que se regula el sistema de financiación de las Comunidades Autónomas de régimen común y Ciudades con Estatuto de Autonomía y se modifican determinadas normas tributarias.](#)

²¹ ATS Madrid, Secció 1º, 04.02.2021 (Cendoj 28079130012021200283) [ATS 1533/2021 - ECLI:ES:TS:2021:1533A - Poder Judicial](#)

²² STS Madrid, Secció 2º, 17.12.2020 (Cendoj 28079130022020100660) [STS 4366/2020 - ECLI:ES:TS:2020:4366 - Poder Judicial](#)

com Catalunya, Aragó, Illes Balears, Valencia, Extremadura, Galícia, Navarra i País Basc tenen drets propis.

Lavors, imaginem que se'n va a viure a la capital, a Madrid, passàriem a aplicar la Llei 29/1987 i el Real Decret 1629/1991²³. I en concret de l'article 21 a 26 del Decret Legislatiu 1/2010²⁴ que és on Madrid ha legislat de forma exclusiva. Tot i aquesta regulació especial de Madrid, la variació entre ambdues normatives és mínima, pràcticament només han arrodonit les quantitats.

Veiem quins canvis es produeixen d'aplicar una normativa a una altra.

Successions: atribució per causa de mort

Per a calcular l'import de l'impost primer haurem saber el valor net dels seus béns, i ha aquest treure-li les càrregues i els deutes deduïbles.

(+) Béns i drets de l'herència.....1.750.000€

Casa.....750.000€

Apartament.....250.000€

Nau.....600.000€

Altres.....150.000€

(-) Càrregues hereditàries i deutes deduïbles.....0€

= Base imposable.....1.750.000€

A aquesta base imposable li haurem d'aplicar les reduccions corresponents regulades als articles 21 i 22 del Decret Legislatiu 1/2010.

La de l'article 21.1 de 16.000€ per pertànyer al Grup II de parentiu. I la del article 21.3 del 95% sobre el valor de l'habitatge de Marc, però amb un límit de 123.000€, és a dir,

²³ BOE (1991, novembre 16) Real Decreto 1629/1991, de 8 de noviembre, por el que se aprueba el Reglamento del Impuesto sobre Sucesiones y Donaciones. Recuperat de: [BOE.es - BOE-A-1991-27678 Real Decreto 1629/1991, de 8 de noviembre, por el que se aprueba el Reglamento del Impuesto sobre Sucesiones y Donaciones.](#)

²⁴ BOE (2010, octubre 25) Decreto Legislativo 1/2010, de 21 de octubre, del Consejo de Gobierno, por el que se aprueba el Texto Refundido de las Disposiciones Legales de la Comunidad de Madrid en materia de tributos cedidos por el Estado. Recuperat de: [BOE.es - BOCM-m-2010-90068 Decreto Legislativo 1/2010, de 21 de octubre, del Consejo de Gobierno, por el que se aprueba el Texto Refundido de las Disposiciones Legales de la Comunidad de Madrid en materia de tributos cedidos por el Estado.](#)

com passa al nostre cas, com al aplicar el 95% ens dóna un valor superior, com a màxim reduïrem 123.000€

(-) Reduccions.....139.000€

Per raó de parentiu: 16.000€

Per adquisició de l'habitatge habitual de Marc: 95% de 750.000€ = 712.500€

PERÒ límit de 123.000€

= Base liquidable.....1.611.000€

Una vegada establerta la base liquidable, li hem d'aplicar la tarifa prevista a l'article 23 del Decret Legislatiu 1/2010, per trobar la quota íntegra a través dels valors de la taula.

(x) Tarifa o tipus de gravamen.....475.746'38€

Fins 798.817'20€: 199.604'23€

Rest a (1.611.000€ - 798.817'20€) 812.182'80 x 34% = 276.142'15€

= Quota íntegra.....475.746'38€

A continuació aplicarem el coeficient multiplicador, en aquest cas com Carolina pertany al Grup II i té un patrimoni preexistent de aproximadament 500.000€, serà el de 1'05 (art. 24.1 Decret Legislatiu 1/2010).

(x) Coeficient multiplicador.....499.533'70€

Coeficient multiplicador a aplicar 1'05

= Quota tributaria.....499.533'70€

Per últim hem de tenir en compte la bonificació de l'article 25.1 del Decret legislatiu 1/2010, la qual és del 99% i s'aplica sobre la quota tributaria.

(-) Bonificacions.....494.538'36€

Bonificació: 99% de 499.533'70€: 494.538'36€

= Quota a pagar.....4.995'34€

Finalment arribem a una quota a ingressar a Hisenda de 4.995'34€

Donacions: donació entre vius

Paral·lel al cas anterior primer calculem la base imposable, a partir de reduir al valor net dels béns les càrregues i deutes deduïbles.

(+) *Valor real dels béns*.....1.750.000€

Casa.....750.000€

Apartament.....250.000€

Nau.....600.000€

Altres.....150.000€

(-) *Càrregues i deutes*.....0€

= Base imposable.....1.750.000€

Com des de el Decret Legislatiu 1/2010 no s'han regulat les reduccions per a les donacions entre vius, hem d'acudir a la Llei 29/1987, al seu article 20.5, però no es dona cap.

(-) *Reduccions*.....0€

= Base liquidable.....1.750.000€

Ara apliquem la tarifa de l'article 23 del Decret Legislatiu 1/2010, sobre la base liquidable que acabem de calcular.

(x) *Tarifa o tipus de gravamen*.....523.006'38€

Fins 798.817'20€: 199.604'23€

Resta (1.750.000€ - 798.817'20€) 951.182'80€ x 34%: 323.402'15€

= Quota íntegra.....523.006'38€

A continuació apliquem el coeficient multiplicador de 1'05, com abans perquè Carolina pertany al Grup II y té un patrimoni preexistent de aproximadament 500.000€ (art. 24.1 Decret Legislatiu 1/2010)

(x) *Coeficient multiplicador*.....549.156'69€

Coeficient multiplicador a aplicar: 1'05

= Quota tributaria.....549.156'69€

I per últim, la bonificació de l'article 25.2 del Decret Legislatiu 1/2010 que suposa un descompte del 99% sobre la quota tributaria.

(-) Bonificacions.....543.665'12€

Bonificació 99% de 549.156'69€: 543.665'12€

= Quota a pagar.....5.491'57€

Finalment arribem a una quota a ingressar a Hisenda de 5.491'57€

Efectivament aquest canvi faria que Carolina hagués de pagar molt menys. En el cas de la donació en vida ara pagaria 5.491'57€, en referència als 88.536'55€ a Catalunya, aproximadament un 94% menys. I, per l'atribució per causa de mort pagaria 4.995'34€, a diferència dels 165.810'50€ a Catalunya, al voltant d'un 96% menys. Parlant d'aquests valors no es d'estranyar que la gent que tingui la possibilitat canviï de residència per tal d'estalviar-se aquests diners.

En aquest cas la diferència entre optar per una figura o l'altra, és a dir, entre una donació entre vius o una atribució per causa de mort, és quasi mínima, a diferència del que passa a Catalunya.

Com a apunt, podem comprovar que en aquest cas la donació entre vius suposa un import a desemborsar més elevat, mentre que a Catalunya és al revés, la atribució per causa de mort és econòmicament més important.

Però aquesta quantitat encara seria inferior si s'anés a viure a Ceuta o Melilla, ja que per a fomentar que la gent es traslladi a aquests territoris es va establir una bonificació específica a l'article 23 bis de la Llei 29/1987²⁵. Tot i que és molt improbable que això succeeixi, comprovem com quedaria la quota a pagar a Hisenda.

En el cas de l'adquisició per causa de mort li hauríem d'aplicar una bonificació del 99% quedant en només 49'95€ l'import a pagar (99% de 4.995'34€ = 4.945'39€ → 4.995'34€ – 4.945'39€ = 49'95€). És una reducció molt considerable. En la donació entre vius, no hi haurà cap bonificació ja que no és donen els supòsits, ni els béns estan situats a Ceuta o Melilla, ni Carolina viu en aquests territoris.

²⁵ BOE (1987, desembre 19) Ley 29/1987, de 18 de diciembre, del Impuesto sobre Sucesiones y Donaciones. Recuperat de: BOE.es - BOE-A-1987-28141 Ley 29/1987, de 18 de diciembre, del Impuesto sobre Sucesiones y Donaciones.

4.5.3. Si fa alguna atribució a Agnès, té alguna repercussió el fet que estiguin o no casats?

Sí, tant a nivell tributari com a nivell civil, ja que si no estan casats només podria accedir a l'herència si està inclosa al testament. Per tant lo més segur seria que Marc deixes constància del que volgués atorgar a Agnès en un testament.

A nivell tributari perd la reducció per raó de parentiu de 100.000€ (art. 2.b) Llei 19/2010²⁶). També totes aquelles reduccions i/o bonificacions que depenen del fet de pertànyer al Grup de parentiu II. I, a més a més la bonificació del 99% de la quota tributaria de la que gaudiria pel fet de ser cònjuge.

A nivell civil perd el seu dret a la quarta vidual que reconeix l'article 452-1 del CCCat. I els drets viduals reconeguts als llibre II del Codi Civil de Catalunya²⁷. Que són el dret al parament de l'habitatge contemplat a l'article 231-30 del CCCat. I el dret a l'any de viduïtat regulat a l'article 231-31 també del CCCat.

Que estiguin o no casats no seria massa rellevant si fossin parella estable ja que la figura del matrimoni s'equipara a la de la parella de fet, tal i com es clarifica al preàmbul del Codi Civil de Catalunya. I ja es preveia en algunes sentències que seria així, com a la SAP B 11613/2014²⁸.

Per saber si ho són o no hem d'acudir a l'article 234-1 del CCCat on s'esmenten els requisits. Donat que Marc i Ramona estan separats de fet no hi hauria cap tipus de conflicte per l'art. 234-2 del CCCat.

Si ho comprovem, tot i que tenen una filla en comú, la Carolina, no hi ha hagut convivència fins fa dos mesos, per tant, haurien d'esperar a estar dos anys convivint en situació anàloga al matrimoni per poder-los considerar parella estable. Ja que el cessament de la convivència amb ruptura de la comunitat de vida és una de les causes

²⁶ BOE (2010, juny 11) Ley 19/2010, de 7 de junio, de regulación del impuesto sobre sucesiones y donaciones. Recuperat de: BOE.es - BOE-A-2010-10829 Ley 19/2010, de 7 de junio, de regulación del impuesto sobre sucesiones y donaciones.

²⁷ Codi Civil de Catalunya (CCCat). Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segons del codi civil de Catalunya relatiu a la persona i la família (Espanya)

²⁸ SAP Barcelona, Secció 1º, 11.11.2014 (Cendoj 08019370012014100501) [Consejo General del Poder Judicial: Buscador de contenidos](#)

d'extinció de l'article 234-4 del CCCat, i així s'ha interpretat en diverses sentències, com a la SAP B 10111/2020²⁹.

Si arribessin a ser parella estable al morir Marc s'aplicaria l'article 234-14 del CCCat i, en base a aquest Agnès gaudiria dels drets viduals que hem comentat abans dels articles 231-30 i 231-31 del CCCat. I també la compensació per raó de treball si no fos suficient amb els béns atribuïts (art. 232-5.5 del CCCat), ja que Agnès haurà treballat més per la cura de la casa al moment d'anar-se a viure junts com ja està fent ara.

Així com de totes les bonificacions tributaries de les que parlàvem abans ja que l'article 59 de la Llei 19/2010 que regula el tractament fiscal de les parelles estables, equipara el matrimoni amb la situació de parella estable.

Per tal d'exemplificar això que teòricament he explicat. Farem una comparativa entre el que implicaria per Agnès que Marc li fes un llegat "estan casats" o "sense estar casats".

Els llegats estan regulats al Capítol VII del Llibre IV del Codi Civil de Catalunya, als articles 427-1 i següents.

Imaginem llavors que Marc fa a Agnès un llegat de universalitat (art. 427-29 del CCCat) per valor de 150.000€ que inclou els dos cotxes i les dues places de garatge.

Aplicarem la Llei 19/2010 com en els anteriors casos.

Com els passos a seguir són els mateixos que per l'herència de Carolina, faré una descripció més breu dels passos.

Llegat estant casats

Primer de tot, com ja hem fet en anteriors ocasions, determinarem la base imposable, que és de 150.000€. aquest import correspon al valor net de la adquisició menys les càrregues, donant el valor real final.

(+) Béns i drets de l'herència.....	150.000€
Altres.....	150.000€
(-) Càrregues hereditàries i deutes deduïbles.....	0€

²⁹ SAP Barcelona, Secció 1ª, 26.10.2020 (Cendoj 08019370012020100405) [SAP B 10111/2020 - ECLI:ES:APB:2020:10111 - Poder Judicial](#)

= Base imposable.....150.000€

Ara és el torn de les reduccions, per trobar la base liquidable (art. 1 Llei 19/2010). En aquest cas podem aplicar la reducció regulada a l'article 2 de la mateixa llei per raó de parentiu, ja que si estan casats o en situació anàloga al matrimoni Agnès formaria part del Grup II i gaudiria d'una reducció de 100.000€. Cosa que no passarà com veurem més endavant si no estan units per aquest tipus de relació.

(-) Reduccions.....100.000€

Reducció per parentiu.....100.000€

= Base liquidable.....50.000€

Ara hem d'esbrinar el deute tributari. Per això primer aplicarem la tarifa o tipus de gravamen respecte a la base liquidable per trobar la quota íntegra (art. 57.3 Llei 19/2010).

Com la base liquidable ascendeix a 50.000€, i hem d'escollir el tram més pròxim sense passar-se la quota íntegra serà la resultant d'aplicar el primer tram.

(x) Tarifa o tipus de gravamen.....3.500€

Fins a 0€: 0€

*Resta (fins a 50.000€ * 0'07) = 3.500€*

= Quota íntegra.....3.500€

A aquest punt arribem a l'article 58 Llei 19/2010, un cop aquí hem d'acudir a la Llei 5/2020 ja que l'ha modificat, el canvi que suposa ja l'he explicat quan ens referíem a la Carolina. Al nostre cas suposa un empitjorament de la situació al passar, tenint en compte les característiques de Agnès que a continuació explicaré, d'un coeficient multiplicador de 1'0000 a 1'1000

Per aplicar aquest article hem de saber el Grup de parentiu, en aquest cas Grup II; i el patrimoni preexistent, en aquest cas no el sabem, però una mica per analogia al Marc, poden predir que estarà entre 500.000'01€ i 2.000.000'00€

(x) Coeficient multiplicador.....3.850€

Coeficient multiplicador corresponent: 1'1000

= Quota tributaria.....3.850€

Un altre aspecte important per aquesta comparativa és l'aplicació de l'article 58 bis.1 de la Llei 19/2010, aquest també s'ha modificat, per tant em d'anar a la Llei 5/2020. Però per al nostre cas, el fet d'aplicar una o altra no suposa cap diferència.

Aquest article estableix que els cònjuges poden aplicar una bonificació del 99% de la quota tributaria

(-) Deduccions i bonificacions.....3.811'50€

$$3.850€ * 0'99 = 3.811'50€$$

= Quota a pagar.....38'50€

Finalment arribem a una quota a ingressar a Hisenda de 38'50€

Llegat sense estar casats

Comencem un altre cop. Primer de tot, com ja hem fet, determinarem la base imposable.

(+) Béns i drets de l'herència.....150.000€

Altres.....150.000€

(-) Càrregues hereditàries i deutes deduïbles.....0€

= Base imposable.....150.000€

Com ja avançava abans, en aquest cas, al no estar casats, l'única reducció a la que podíem acudir, ara ja no és viable. Al no ser cònjuges, Agnès ja no pertany al grup de parentiu II sinó al IV, tal i com estableix l'article 2 de la Llei 19/2010. Per tant, no se li pot aplicar la reducció de 100.000€ de l'article 2 de la Llei 19/2010.

(-) Reduccions.....0€

= Base liquidable.....150.000€

Ara partim d'una base molt diferent per calcular el deute tributari. Al aplicar la tarifa o tipus de gravamen respecte a la base liquidable per trobar la quota íntegra (art. 57.3 Llei 19/2010) trobem un resultat molt diferent.

Com la base liquidable és de 150.000€, i hem d'aplicar el tram més pròxim sense passar-se, serà d'aplicació el segon tram.

(x) Tarifa o tipus de gravamen.....14.500€

Fins a 50.000€: 3.500€

Resta (150.000€ – 50.000€ = 100.000€: x 0'11) = 11.000€

= Quota íntegra.....14.500€

Un altre aspecte important per aquesta comparativa és el coeficient multiplicador. la situació ha canviat molt al passar Agnès a pertànyer al Grup IV. Ara independentment del patrimoni preexistent que tingui sempre serà de 2'0000

(x) Coeficient multiplicador.....29.000€

Coeficient multiplicador corresponent: 2'0000

= Quota tributaria.....29.000€

En quant a l'article 58 bis.1 de la Llei 19/2010, aquest també s'ha modificat, per tant em d'anar a la Llei 5/2020. Però per al nostre cas, el fet d'aplicar una o altra no suposa cap diferència. Ja que en aquest cas no poden aplicar la bonificació del 99% de la quota tributaria perquè no són cònjuges.

(-) Deduccions i bonificacions.....0€

= Quota a pagar.....29.000€

Finalment arribem a una quota a ingressar a Hisenda de 29.000€

Com podem veure, a banda del perjudici civils abans esmentats, també hi ha un perjudici fiscals. Si la Agnès i el Marc estan casats, ella només hauria de pagar en concepte d'aquest impost una suma de 38'50€, mentre que si no ho estan aquesta xifra ascendeix a 29.000€. El que provoca una diferència de 28.961'50€ a conseqüència principalment de l'aplicació de la bonificació del 99%.

5. Conclusions

Donant resposta a les preguntes que van motivar aquest treball. Puc concloure que efectivament Catalunya és, si no la més, una de les Comunitats Autònomes més cares des de la perspectiva de l'Impost sobre Successions i Donacions. Com hem vist al supòsit la diferència de tributar a Catalunya a fer-ho a Madrid, en el cas d'una atribució per causa de mort és de 165.810'50€ en front a 4.995'34€. I en el cas de les atribucions en vida és de 88.536'55€ contra 5.491'57€. No hi ha color.

Com podem veure també, a Madrid la diferència entre fer una atribució per causa de morts o entre vius és mínima en comparació a Catalunya, parlem d'una variació de menys de 1.000€ a una de aproximadament 500.000€ respectivament.

És curiós també que, a Catalunya la donació entre vius sempre és més econòmica en relació a l'atribució per causa de mort. En canvi, a Madrid ens ha passat tot el contrari.

Això em sembla un fort greuge comparatiu, entenc que puguin donar-se petites diferències, però no d'aquest nivell. Des de el meu punt de vista considero que contradiu lo que estableix l'article 19.2 de la LO 8/1980³⁰ que cito textualment: *"En el ejercicio de las competencias normativas a que se refiere el párrafo anterior, las Comunidades Autónomas observarán el principio de solidaridad entre todos los españoles, conforme a lo establecido al respecto en la Constitución; no adoptarán medidas que discriminen por razón del lugar de ubicación de los bienes, de procedencia de las rentas, de realización del gasto, de la prestación de los servicios o de celebración de los negocios, actos o hechos; y mantendrán una presión fiscal efectiva global equivalente a la del resto del territorio nacional"*

I, ja no entrem a valorar el supòsit de Ceuta i Melilla, on és molt més econòmic ja que com a tantes altres lleis de l'àmbit tributari, s'impulsa el fet d'anar-se a viure a aquests territoris fent-lo més atractiu fiscalment. Ja que si no la gent és molt reticent a anar-hi pel fet d'estar-hi aïllats de la península, i per les situacions de caire social que poden viure, com l'actual.

³⁰ BOE (1980, octubre 21) Ley Orgánica 8/1980, de 22 de septiembre, de Financiación de las Comunidades Autónomas. Recuperado de [BOE.es - BOE-A-1980-21166](https://www.boe.es/BOE-A-1980-21166) [Ley Orgánica 8/1980, de 22 de septiembre, de Financiación de las Comunidades Autónomas.](https://www.boe.es/BOE-A-1980-21166)

I això es veurà empitjorat amb el pla de recuperació, que pretén tornar a pujar, aquesta vegada des de el Govern central, l'impost sobre successions i donacions. Segons en anunciava el noticiari d'A3 el passat 6 de maig de 2021.

Dóna la sensació de que s'està contradiant l'article 9.2 i 14 de la Constitució Espanyola, ambdós promouen la igualtat entre tots els ciutadans, independentment de la Comunitat Autònoma on visquis.

Sembla que l'única alternativa per pal·liar aquests efectes és que el causant se'n vagi a viure a una altra Comunitat Autònoma on l'Impost sobre Successions i Donacions no sigui tan elevat. Però això és molt difícil que es doni a la pràctica perquè s'han de complir uns requisits i tenir un bon patrimoni per finançar-ho. A banda que caldria deixar enrere totes les relacions que tens al lloc on vius.

D'altra banda, també puc concloure que, tot i que ja en tenia coneixement, em segueix sorprenent el fet d'estar obligat a deixar a certes persones un import del teu patrimoni en concepte de llegítima, en contra de la teva voluntat. Sóc de l'opinió que cadascú, sempre que estigui en ple ús de les seves facultats, ha de poder deixar els seus béns i drets a qui li sembli més correcte. Ja que és molt difícil arribar a estar dins del supòsit d'una de les causes d'extinció, com a sigut el cas. Trobo a faltar una clàusula que estableixi que per exemple, si el causant ja ha contribuït en la vida del legitimari, pot estalviar-se-la al moment de la mort, tal i com ens demanava Marc.

La mateixa guia de pensament tinc amb les condicions que pot establir el causant en detriment dels beneficiaris tal i com defenso en el treball.

També m'ha sorprès la multitud d'alternatives que te Marc per atribuir a Ramona o Agnès part del seu patrimoni, tot i no tenir cap relació de parentiu, i alhora protegir als seus hereus principals (usdefruit; fideïcomís; fideïcomís de residu; substitució preventiva de residu; llegats). I l'avantatge fiscal que li suposaria a les dues estar casades amb ell o viure en relació anàloga al matrimoni, és a dir, com a parella de fet. No les dues alhora clar, ja que això està prohibit.

En resum, i tornant a la diferència fiscal, m'espanta la idea de que el dia de demà, se m'apliqui aquest impost, perquè s'està dificultant i molt que els fills, en general, heretin

el que els seus pares han guanyat amb esforç i dedicació durant tota la seva vida, i que desitgen que ho continuïn gaudint els més propers a ells.

SAP Barcelona, Secció 11ª, 22.05.2019 (Cendoj 08019370112019100361) [SAP B 6834/2019 - ECLI:ES:APB:2019:6834 - Poder Judicial](#)

SAP Girona, Secció 2ª, 09.10.1997 (Cendoj 17079370021997100098) [SAP GI 39/1997 - ECLI:ES:APGI:1997:39 - Poder Judicial](#)

STS Madrid, Secció 2ª, 17.12.2020 (Cendoj 28079130022020100660) [STS 4366/2020 - ECLI:ES:TS:2020:4366 - Poder Judicial](#)

STSJ Barcelona, Secció 1ª, 03.04.1998 (Cendoj 08019310011998100001) [STSJ CAT 3395/1998 - ECLI:ES:TSJCAT:1998:3395 - Poder Judicial](#)